

V Bruseli 3. októbra 2025
(OR. en)

9205/25

LIMITE

JAI 647
MIGR 183
COMIX 150

IS
LI
CH
NO

Medziinštitucionálny spis:
2025/0059(COD)

POZNÁMKA

Od:	Predsedníctvo
Komu:	Výbor stálych predstaviteľov/Rada
Predmet:	Dokument predsedníctva o vzájomnom uznávaní rozhodnutí o návrate vydaných inými členskými štátmi

V posledných rokoch bola účinnejšia politika návratu jednou z našich hlavných priorít. Nadalej je nevyhnutné zabezpečiť účinne fungujúcu politiku a zvýšenie počtu návratov z EÚ do tretích krajín, aby naše spoločnosti mohli dôverovať schopnosti vlád riadiť migráciu a nasmerovať zdroje tým osobám, ktoré potrebujú medzinárodnú ochranu. Účinnou politikou návratu sa takisto vyšle jasný signál všetkým štátnym príslušníkom tretích krajín bez potreby ochrany a odradí ich od podniknutia nebezpečnej cesty do Európskej únie a pomôže zabrániť ohrozeniu životov ľudí.

Na dosiahnutie účinnej politiky návratu neexistuje žiadne rýchle riešenie. Ide o zložitý a časovo náročný proces, do ktorého sú zapojené viaceré subjekty/orgány v členských štátoch, ako aj v tretích krajinách.

Na to, aby sme mali účinnú politiku návratu, potrebujeme v prvom rade aktuálny právny rámec, ktorý by mal riešiť potreby členských štátov a mal by nám umožniť vykonávať návraty rýchlym a účinným spôsobom. Európska komisia zareagovala na výzvu našich lídrov urýchlene pripraviť návrh nových právnych predpisov o návrate, ktorý bol následne predložený v marci. Odvtedy naši experti veľmi intenzívne rokujú o návrhu Komisie na nariadenie o návrate, ktorým sa vytvára spoločný systém EÚ pre návrat a zabezpečuje sa, aby jeho ustanovenia umožnili orgánom pristúpiť k rýchlym a účinným návratom.

Uvedený návrh je veľmi zložitý a podrobný a vyžaduje si čas na rokovania. Domnievame sa však, že je zavedenie aktualizovaných a moderných pravidiel návratu neoprávnene sa zdržiavajúcich štátnych príslušníkov tretích krajín naliehavo potrebné. Sme presvedčení, že vďaka nášmu odhodlaniu tvrdo pracovať v tomto smere a vďaka neustálemu úsiliu členských štátov môžeme zaujať pozíciu k navrhovanému nariadeniu o návrate do konca dánskeho predsedníctva. V tomto náročnom úsilí sa spoliehame na podporu členských štátov.

Navrhované nariadenie o návrate prináša rôzne novinky. Počas nadchádzajúceho rokovania na októbrovom zasadnutí Rady SVV by sme sa chceli zamerať na jednu z hlavných novínok – navrhované povinné vzájomné uznávanie rozhodnutí o návrate vydaných inými členskými štátmi.

Vzájomné uznávanie

V posledných rokoch sa otázka vzájomného uznávania nastolila na najvyššej úrovni, pričom Európska rada vyzvala členské štáty, aby navzájom uznávali svoje rozhodnutia o návrate¹.

Vzájomné uznávanie nie je novým nástrojom a bolo dohodnuté ako voliteľný nástroj už v roku 2001. Diskusie o tomto nástroji sa prvýkrát obnovili v kontexte mandátu Rady týkajúceho sa prepracovaného znenia smernice o návrate v rokoch 2018 – 2019. Do mandátu Rady sa doplnili niektoré prísnejšie ustanovenia týkajúce sa tohto nástroja, ale niektoré členské štáty vyjadrili poľutovanie nad tým, že v prepracovanom znení chýba zásadné riešenie vzájomného uznávania rozhodnutí o návrate.

Komisia vo svojom návrhu nariadenia o návrate výrazne posilnila vzájomné uznávanie tým, že stanovila, že po prechodnom období bude uznávanie rozhodnutí o návrate vydaných inými členskými štátmi povinné. Komisia považuje povinné vzájomné uznávanie za jednu z hlavných zložiek spoločného európskeho systému pre návraty, ktorý navrhla.

Zámerom Komisie je, aby povinné vzájomné uznávanie vyslalo jasný signál nielen všetkým neoprávnene sa zdržiavajúcim štátnym príslušníkom tretích krajín, ale aj našim občanom, že po vydaní rozhodnutia o návrate v jednom z členských štátov sa rozhodnutie bude vykonávať v celom schengenskom priestore. Podľa Komisie by mal takisto odrádzať od úteku a odrádzať od sekundárnych pohybov, čo zostáva dôležitou výzvou, a posilniť dobrovoľné návraty.

Z praktického hľadiska by vzájomné uznávanie uľahčené európskym príkazom na návrat, ktoré podľa Komisie doplní vnútroštátne rozhodnutia o návrate a bude obsahovať ich kľúčové prvky, malo zabezpečiť zjednodušenie postupu, zabrániť duplicitě a umožniť členským štátom nezačínať proces návratu od nuly, ale skôr ho prevziať v okamihu, keď vykonajú rozhodnutie o návrate.

¹ Napr. závery Európskej rady z 9. februára 2023, 1/23.

Počas rokovaní o návrhu nariadenia o návrate na zasadnutiach pracovnej skupiny pre integráciu, migráciu a vyhostenie (pracovná skupina IMEX - vyhostenie) mnohé členské štáty poukázali na potrebu flexibility a riziko administratívneho zaťaženia, a to aj pokiaľ ide o vzájomné uznávanie a európsky príkaz na návrat. Mnohé členské štáty sa domnievajú, že rôzne právne, praktické a operačné okolnosti povedú k situácii, keď by vydanie vnútroštátneho rozhodnutia o návrate namiesto uznania rozhodnutia vydaného iným členským štátom bolo menej zaťažujúce, rýchlejšie a účinnejšie.

Predsedníctvo chápe význam signálu, ktorý by sa vyslal povinným vzájomným uznávaním rozhodnutí o návrate, ale zároveň rozumie dôraznej výzve členských štátov na flexibilitu. Domnievame sa, že by sa to dalo dosiahnuť zavedením určitých zmien ustanovení upravujúcich povinné vzájomné uznávanie, ktoré navrhla Komisia.

Predsedníctvo preto vo svojom kompromisnom návrhu doplnilo ***d'alšie výnimky***, pokiaľ ide o povinné vzájomné uznávanie. Čo je najdôležitejšie, ak sa predpokladá, že vydanie nového rozhodnutia o návrate by viedlo k rýchlejšiemu a účinnejšiemu návratu alebo odsunu, členským štátom by sa malo umožniť postupovať týmto smerom s cieľom zabezpečiť rýchle návraty. To platí aj vtedy, ak je štátny príslušník tretej krajiny presunutý do iného členského štátu v súlade s článkom 23a Kódexu schengenských hraníc alebo na základe dvojstranných dohôd alebo dojednaní. V kompromisnom návrhu sa ďalej spresňuje, že dublinské prípady nie sú zahrnuté.

Okrem toho ***by sa členským štátom malo poskytnúť viac času pred tým, ako sa vzájomné uznávanie stane povinným***, aby sa zabezpečila lepšia príprava na tento dôležitý krok. Vzájomné uznávanie sa stane povinným tri roky po začatí uplatňovania paktu, namiesto jedného roka, ktorý navrhla Komisia.

Medzi **d'alšie prvky** kompromisného návrhu predsedníctva patrí aj to, že využívanie európskeho príkazu na návrat nebude povinné, čím sa zohľadňujú obavy členských štátov týkajúce sa predchádzania zbytočnému administratívne mu zaťaženiu, ako aj odstránenie zložitého kompenzačného mechanizmu na náhradu nákladov súvisiacich s návratom pri vykonávaní rozhodnutia o návrate vydaného iným členským štátom.

Tieto prvky **by mali tiež poskytnúť potrebnú flexibilitu**, o ktorú sa členské štáty snažia.

Napokon, náš návrh, aby **Komisia v budúcnosti preskúmala účinnosť povinného vzájomného uznávania**, a možnosť navrhovať cielené zmeny by nám mali pomôcť vytvoriť nadčasový mechanizmus.

Predsedníctvo sa domnieva, že všetky uvedené prvky, ktoré prinesú členským štátom dodatočnú flexibilitu, by nám mali v blízkej budúcnosti umožniť povinné vzájomné uznávanie rozhodnutí o návrate v Európskej únii, čo by vyslalo silný signál, že návratom nemožno zabrániť len útek do iného členského štátu, a zároveň zabezpečiť, aby sa návraty uskutočňovali čo najrýchlejšie. Ide aj o oblasť nariadenia, v ktorej bude nevyhnutné, aby členské štáty preukázali ochotu akceptovať kompromis s cieľom dosiahnuť pokrok v súvislosti s návrhom.

Ministri sa vyzývajú, aby na nadchádzajúcom októbrovom zasadnutí Rady SVV schválili uvedené riešenie na dosiahnutie povinného vzájomného uznávania rozhodnutí o návrate vydaných inými členskými štátmi.

Ministri sa tiež vyzývajú, aby sa vyjadrili k rozsahu a povahe d'alších výnimiek z povinného vzájomného uznávania s cieľom nájsť správnu rovnováhu medzi dosiahnutím plného potenciálu vzájomného uznávania pri zachovaní flexibility.